

N.Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. S
GRAND CENTRAL STA.
P.O. BOX 2231
NEW YORK, NY 10017

KP EXCH

Tėvynė

ENK, APR 30 1971

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 14

New York, N.Y. - 10001 - 1971 m. April-Balandžio 16 d.

64 metai

MŪSU VEIKĖJU ATSAKOMYBĖ VISUOMENEI

MŪSŲ SUSIVIENIJIMAS NEATSKIRIAMA
LIETUVIŲ VISUOMENĖS DALIS. SUSIVIENI-
JIMO SĖKMINGA VEIKLA KARTU STIPRINA
IR LIETUVIŲ VISUOMENĖ.

Mes patys gerai žinome, kad mūsų Susi-
vienijimas suburia didžiausį lietuvių skai-
čių ir apima lietuvių gyvenančius visose
Jungtinėse Valstijose, o taip pat ir Kanadoje.

Todėl supratama, kad visi SLA veikėjai
privalo jausti atsakomybę dėl mūsų organi-
zacijos sėkmingo veikimo. Jeigu kuris nors
veikėjas ar kuri mūsų kuopa nesugebėtų
tinkamoje aukštumoje išlaikyti savo veiklos,
tai tuo pačiu jie sumenkintų ir tos apylin-
kės lietuvišką darbą.

Šis atsakomybės jausmas mus skatina
visas kuopas išlaikyti gyvas ir veiklias,
kad jos nesilpnėtų ir aktyviai atliktų savo
pareigas.

Juk mes žinome, kad SLA kuopos svar-
bios ne tik savo nariams, kuriems užtikrina
jų interesų saugumą, bet lygiai šios kuopos
per savo vadovaujančius asmenis dalyvauja
ir bendroje lietuviškoje veikloje. Juk nuo-
latos skaitome laikraščiuose, kad vienoje
ar kitoje vietoje SLA kuopos dalyvauja Va-
sario Šešioliktosios iškilnių rengime, ar-
ba pagelbsti įgyvendinti bendrus visiems
lietuviams sumanymus.

REIKALINGA GREITA PAGALBA KUO-
POMS

SLA kuopų geras veikimas todėl ir reikš-
mingas visame lietuvių kolonijų gyvenime.
Praeitame numeryje buvo išspausdinti SLA
kuopų finansų sekretorių adresai ir ten
matome net keliolika kuopų, kurių reikalus
yra priverstas tvarkyti SLA Centras. Ką
tat reiškia? Tos kuopos faktinai gyvos, jos
turi savo narių tam tikrą skaičių. Bet kokia
bėda, kad ten sunku surasti tinkamą sek-
retorių, kuris patarnautų savo nariams.
Padėtis nėra gera, bet ne beviltiška. Ji
lengvai pataisoma, jeigu kas nors susirū-
pins ir pagelbės tokiai kuopai surasti sek-
retorių.

Štai vienas žymus SLA veikėjas iš Bos-
tono aiškina: - Viena kuopa neturėjo finansų
sekretoriaus. Iš esamų narių tokio asmens
negalima buvo surasti. Kas daryti? Suradau
tinkamą žmogų, įrašiau jį į Susivienijimą
ir jis apsiėmė savo kuopai sekretoriauti.
Tad galimos net tokios išeitys. Tik reikia
kam nors, kas jaučia atsakomybę dėl Susi-
vienijimo sėkmingo veikimo, o taip pat
rūpinasi bendra lietuviška veikla, šiuo pap-
rastu, bet svarbiu reikalu pasirūpinti.

VIENTISO DARBO SVARBA

Mūsų Susivienijime darbas niekada negali
sustoti, jeigu mes linkime savo organizacijai
pažangos. Organizaciniai reikalai bus geroje
padėtyje, jeigu jie nuolatos bus judinami.
Kuopa, ypač jos valdyba, turi rūpintis, kad
visi nariai būtų gerame stovyje, kad jų
mokesčiai laiku būtų sumokami, nes tik
tada jie galės gauti tas naudas, kokių tikisi
iš Susivienijimo. O visi aktyvūs nariai jau
pasirūpins, kad ir pati kuopa veiktų be
jokių priekaištų.

Kuopos sėkmingumui būtina pastoviai
rūpintis narių papildymu. Natūraliu būdu
tam tikras skaičius narių atkrinta. Ir jeigu
į jų vietas negausime naujų narių, kuopa
neišvengiamai pradės silpnėti.

Šis laikotarpis ypatingai palankus naujų

ŠTAI IR PAVASARIS!

narių įrašymui. Čia pat, greta savęs, turime
daugybę lietuvių kurie mielai bus mūsų
Susivienijimo nariais, jeigu tik mūsų vei-
kėjas juos pakalbina ir išaiškina kaip svarbu
kiekvienam lietuviui priklausyti mūsų did-
žiausiai lietuviškame šios šalies gyvenime
fraternalinei organizacijai.

* PREZIDENTAS NIXONAS savo kalboje
per radio ir televiziją pareiškė, jog iki šių
metų gruodžio pirmos dienos iš Pietų Viet-
namo bus atitaukta šimtas tūkstančių Ame-
rikos kareivių. Toliau ten turės pasilikti
ne daugiau, kaip 184, 000 Amerikos kareivių.
Prezidentui Nixonui atėjus į Baltuosius
Rūmus, Pietų Vietname buvo 549,500 karei-
vių. Dabar jų tėra mažiau negu trys šim-
tai tūkstančių. Dabar prezidentas priminė,
kad rinkiminėje kampanijoje jis pažadėjo
atimti Amerikos kareivius iš karo lauko
Vietnama. Tai jis dabar vykdo.

Kai kurie sluoksniai, - kalbėjo presiden-
tas, - reikalauja, kad būtų viešai paskelbta
diena, kada bus atitaukti Amerikos karei-
viai iš Vietnamo. Jis nurodė, kad tokios
datos paskelbimas būtų tik naudingas prie-
šui, nes jis galėtų iš anksto planuoti savo
agresyvius žygius. O greta to, padidėtų ir
amerikiečių nuostoliai kovose. Vadinamas
šio karo "vietnamizavimas" vyksta pastoviai
ir palaipsniui atiduodama pirmenybė vietos
kariuomenei kovoje su komunistais. Tuo
būdu pavyko dešimtį kartų sumažinti ameri-
kiečių nuostolius karo lauke.

Prezidento nuomone, sėkmingiausias šio
karo likvidavimas būtų tada, jeigu pavyktų
derybos dėl šio karo, kurios dabar vykdomos
Paryžiuje. Prezidentas priminė, kad dar pra-
eitų metų spalio mėnesį jis pasiūlė pas-
kelbti paliaubas visuose frontuose ir pa-
leisti abiejose pusėse esamus belaisvius.
Šios derybos bus sėkmingos, jeigu priešingoji
pusė nors šiek tiek parodys geros valios.

* KIEK LIETUVIŲ gyvena Jungtinėse
Valstijose? Tikrumoje šių duomenų tėra
nepakankamai. Vykdomuose surašymuose ži-
nios nepilnos, kadangi nemažas skaičius
lietuvių kilmės žmonių nesirūpina pabrėžti
savo lietuviškumą. Pažymėtina, kad oficia-
liais duomenimis čia moterų buvo daugiau
(207.551), negu vyrų (195.295). Lietuviai
gyvena daugumoje miestuose (88 %) ir tik 12%
farmose. Lietuviai gyvena šiose valstijose:
Illinois - 75,034, Pennsylvania - 58,092,
New York - 55,652, Massachusetts - 40,921,
Connecticut - 26,035, New Jersey - 25,964,
Michigan - 21,236, California - 19,421, Ohio -
17,641, Maryland - 9,962, Wisconsin - 7,442,
Florida - 6,606, Indiana - 5,126, Missouri -
2,650, Virginia - 2,368.

Tėvynė

MUSIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Lithuanian Weekly
Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States\$4.00
To Foreign Countries\$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senąsias adresus ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Ne kiekviena akis viską pamato

Dabar dažnai girdime kalbas apie keliones į Lietuvą. Apsukrūs biznierių nujaučia, kad pasiilgę gimtojo krašto lietuviai priims jų pasiūlymus dalyvauti ekskursijoj į Lietuvą.

Ir, kaip žinom, nuvažiuoja vienas kitas. Jeigu paklausi tokio lankytojo, ką jis matė Lietuvoje, tai dažnai gauni miglotą atsakymą. Ir iš tiesų, kokius įspūdžius jis gali pasakoti, jeigu būdamas Lietuvoje matė tik keletą gatvių, gerai, jeigu jam pavyko patekti į kurį nors kurortą - Palangą ar Druskininkus. Paslaminėjus nedideliame plote, suprantama, nedaug įspūdžių gausi.

* * * * *

Čia norisi sustoti ties A.Barčiaus įspūdziais, kurie išspausdinti "Sėjoj" ir kurių ištraukas randame mūsų puslapiuose. Gal A.Barčiaus įspūdžiai sudaro šiokią tokią išimtį. Matyt, jis nežiūrėjo, ką jam rodė "palydovai", bet pasistengė savarankiai paieškoti būdingesnių dabartinio Vilniaus bruožų.

A.Barčius daugiau dėmesio skyrė Vilniaus maldos namams. Ir juos stebėdamas surado kai ką, kas parodo atėjūnų tam tikrą "politiką".

Mes visi suprantame, kad dabartinis režimas bažnyčių atžvilgiu nėra palankus. Viešai propaguojamas ateizmas apsprendžia tam tikrą valdžios laikyseną bažnyčių, reikale. Daugelis Vilniaus bažnyčių, kurių tarpe yra tikrų architektūros šedevrų, dabar nyksta, neprižiūrimos, apleistos. Kai kurios paverstos muziejais ir meno galerijom, ten gal būt pastebima šiokia tokia priežiūra.

Bet Vilniaus lankytojas pastebėjo įsidėmėtiną faktą, kad rusų provoslavų cerkvės sudaro ryškia išimtį. Jos esančios visiškai kitokioje padėtyje. Jos prižiūrimos, ten atlikti remontai, jų svogūninės formos bokštai tvyska sidabru ar bronzą. Vidaus įrengimai pilnoje tvarkoje.

* * * * *

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* LIŪTAS GRINIUS, dr. K.Griniaus, buvusio Lietuvos prezidento sūnus, kaip praneša spauda, tvarko savo tėvo archyvą ir rengiasi padaryti svarbesnių dokumentų mikro-filmus.

* NEW JERSEY Lietuvių Tarybos suvažiavimas turi įvykti gegužės 2 d. Lietuvių Laisvės salėje. Lietuvių organizacijos kviečiamos tą dieną deleguoti savo atstovus į šį susirinkimą.

* KRISTIJONO DONELAIČIO parapijoj - Tolminkiemyje, praėjusio karo metu buvo sugriauta bažnyčia. Didžiojo lietuvių poeto atminimui, šią bažnyčią lietuviai mokslinirūpinasi atstatyti. Norima gauti lėšų iš rusų okupantų šiam svarbiam darbui.

* LIETUVIAI ir ukrainiečiai Evanstone atliko bendrą radio programą, kuri užtruko visą valandą. Šioje programoje buvo kalbama apie rusų okupantų persekiojimus ir varžymus.

* KAZIO BINKIO veikalas "Atžalynas" Chicagoje šį sezoną jau penkis kartus vaidintas ir dar rengiamasi pakartoti.

Koks čia stebūklas? Reikėtų manyti, kad ateistinė valdžia cerkvių negalėtų remti. Bet iš kitos pusės, maldingų rusų Vilniuje, net caro laikais būdavo maža. Sutikime, kad dabar žymiai daugiau atsirado Lietuvoje ir Vilniuje rusų. Betgi šie rusai, išauklėti ateistinėje dvasioje, patys save vadinantieji "bežbožnikais" - negi imsis remontuoti cerkves? Jeigu nepalyginamai didesnis skaičius senųjų bažnyčių lankytojų, dėl susidariusių nepalankių sąlygų, negali tinkamai išlaikyti savo maldos namų, tai kokiu būdu galėjo susidaryti toks skirtumas cerkvių būklėje? Panašiam stebūklui niekas nepatikės, ypačiai skeptikai.

* * * * *

Čia vienas pavyzdys, kuris išryškina šiokių tokių režimo politikos vingius. Žinoma, ten galima rasti ir daugiau neskelbiamų detalių, kurios būdingos dabartiniams Vilniui. Tik reikia mokėti viską gerai stebėti. Pasiilgusių gimtosios šalies žmonių niekas nesulaikys. Jie keliaus ir stengsis nors tą trumpą laiką pakvėpuoti tėviškės oru. Žinoma, jie neaplankys savo giminių kaimuose, jie nepatirs, kaip gyvena lietuvių tautos kamienas-ūkininkija. Jiems pakaks keleto Vilniaus, rečiau Kauno gatvių ir vasaravimo išpuoštų vietovių.

Mūsų žmonių didžioji dauguma Lietuvoje šiandien, nors sunkiomis sąlygomis, dirba ir kuria. Ir jų vaisius galima ten pamatyti. Jų laimėjimais neabejotinai kiekvienas lietuvis pasidžiaugs. Juk žinoma, kad savo kietu darbu ir sumanumu mūsų žmonės šalyje sukūrė kiek geresnes gyvenimo sąlygas, negu kitur, o kultūros ir mokslo srityje lietuvių pasiekimai plačiai pagarsėjo. Pro propagandines dekoracijas, pro smilkalus režimui, vis tik galima daug įdomaus įžiūrėti. Jeigu nesekioti paskui "palydovus".

* * * TĖVYNĖ 2

* J.JUCEVIČIUS, pasižymėjęs lietuvis boksininkas, Kazanės mieste nugalėjo A. Pankratovą iš Leningrado ir pasidarė sovietų vidutinio svorio bokso čempionu.

* DAUGAILIUOSE, viename gražių Aukštaitijos kampelių, susikūrė pagyvenusių žmonių šokių ratelis.

* VILNIAUS statybos institutui Maskva suteikė teisę duoti technikos ir ekonomikos mokslų kandidatinius laipsnius.

* PROF. JONAS PUZINAS atvyksta į Chicago ir gegužės 29-31 suvažiavime skaitys lituanistikos institute paskaitą apie lietuvių gyvenamąjį plotą senovėje.

* BRUNO MACIANSKAS gamina ypatingą duoną iš pilkų grūdų su kviečių daigais. Ši duona, sakoma, labai paplito Illinois ir Indiana krautuose.

* LIETUVIŲ ISTORIJOS draugijos metinis susirinkimas įvyksta Chicagoje. A.Rugytės bute, balandžio 25 d. Bus padaryta šios draugijos veiklos apžvalga, o taip pat bus renkama nauja valdyba.

* ALF. ŠEŠPLAKIS pakviestas skaityti paskaitą lituanistikos institute apie lituanistiką Europos bibliotekose.

* ANTRASIS KAIMAS, Chicagoje veikiančis satyros teatras parengė du spektaklius, kurie, bus, balandžio 17 ir 18 dienomis Play House teatre.

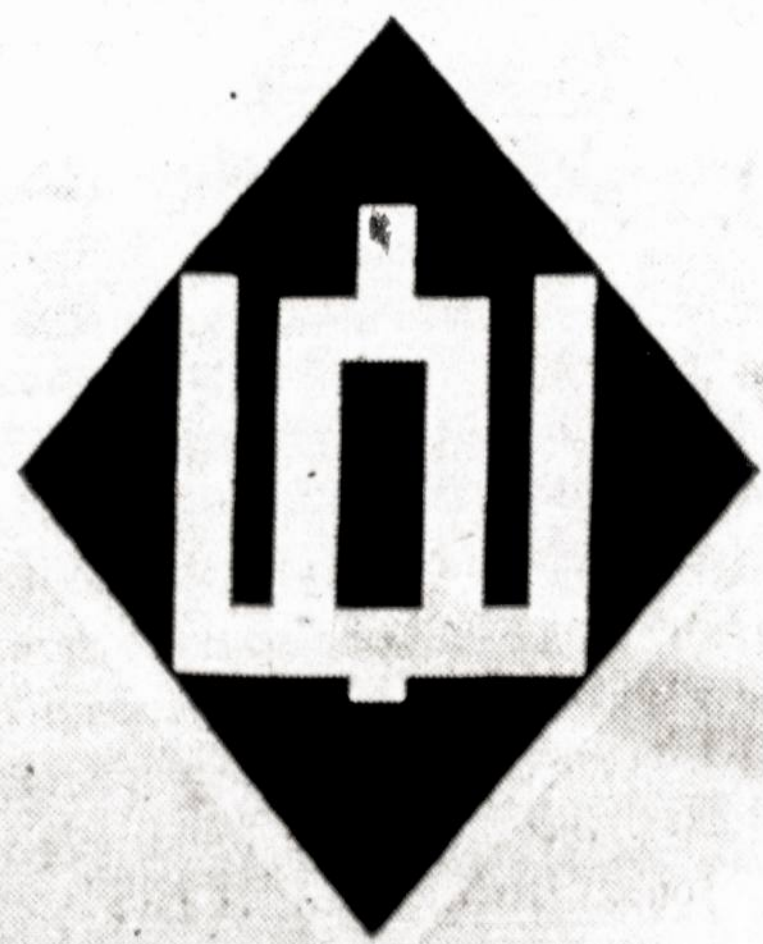
* SAO PAULYJE Argentinoje literatūros mėgėjų ratelis rengiasi savo susirinkime skaityti Justo Marcinkevičiaus dramą veikalą - "Mindaugas".

* VILNIUJE Kanados aktorius Daniel Chajet skaitė anglų kalba ištraukas iš Šekspyro ir B.Shaw veikalų.

NENUILSKIME

Visų laisvojo pasaulio lietuvių pareiga dirbti Lietuvos laisvės rytojui. Aukodami Tautos Fondui finansime šio darbo vykdytoją VLIKĄ.

Aukas prašome siųsti: Lithuanian National Fund, 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378.

Kiekvieno SLA veikėjo pareiga pagelbėti organizatoriui

Greitai atsiliepkite į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašytieji nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kurį dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. – Gerbiamieji SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokia pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

Rockford, Ill.

MIRĖ ANTANAS BLAŠKIS

Senas Rockfordo gyventojas, išgyvenęs Rockforde 50 metų, mirė švedų ligoninėje sulaukęs 75 metų amžiaus.

Jis gimė Lietuvoje, atvyko į šią laisvės šalį būdamas jaunas, tvirtas. Apsistojo Rockforde. Buvo sumanus, dirbo medžio baldų įmonėje, vedė pirmą žmoną Ella Lingis, La Sale, Ill. Būdamas darbštus, įsigijo nuosavus namus, įstojo į SLA 77 kuopą Rockforde, lankydavo kuopos parengimus, buvo geras narys, metiniame susirinkime užsimo - kėdavo už ištisus metus SLA duokles.

Laikas bėgo suoliais. Jis buvo vedęs antrą kartą, našlę A.Čirvinskiene su mažais vaikais, buvo geras jiems tėvas.

Buvo pašarvotas švedų koplyčioje. Daugybė gėlių, tame tarpe ir SLA 77 kuopos, puošė jo karstą. Nuvykęs atsisveikinti, nulenkiu galvą savo mylimam 77 kuopos nariui Antanui Blaškiui. Gaila, mažai lietuvių dalyvavo, dauguma buvo svetimtaučiai, jo kaimynai.

Tapo palaidotas Wilwood parko kapinėse. Reiškiu gilią užuojautą jo likusiai žmonai, broliui Juozui, posūniams ir giminėms.

SLA 77 k. Korespondentas

Worcester, Mass.

SLA 57 kuopos susirinkimas balandžio 4 d. buvo sėkmingas ir našus. Buvo pasiręmta 57 kuopos bankietui, gegužės 23 d., 1 val. popiet, Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 67 Vermont St., Worcesteryje. Planas tvarkingai paruoštas.

Bankieto vadovu išrinktas vicepirm. Vincas Dabrila, jam pagelbės J.Krasinskas ir muzikas Zigmą Snarskis parūpins ir paruoš meninę programą. V.Mitrikas ir A.Tamkus prižiūrės salės tvarką. Gros Danieliaus Šimkaus orkestras. Kleofas Zurlis rūpinasi bilietais, maisto užsakymu bankietui - J.Stankevičius ir J.Krasinskas. Bilietus sėkmingai platina Algis Zenkus, Ona Silinskienė, Alena Lendraitienė, Juozas Jakutonis, J.Glodus ir kiti.

Bostone, kas nori įsigyti bilietus prašoma kreiptis pas SLA Centro vicepirmininką Aleksandrą Čaplįką.

Šiame bankiete bus pagerbtas muzikas Jonas Dirvelis ir jo žmona Ona - dainos lakštutė. Kompozitorius Mikas Petrauskas, vykdamas į Lietuvą, paliko jį savo įpėdiniu, vadovauti Literatūros ir Dramos Draugijai "Aušrelė". Jonas Dirvelis jai vadovavo iki 1949 m.

Dirvelis vadovavo daug metų ir Bostono

"Gabijos" chorui, o taip pat 1931 metais ir sujungtiems "Aušros" ir "Gabijos" chorams.

Vadovaujant J.Dirveliui - iš 30 varžybose dalyvavusių chorų, jo choras laimėjo pirmą prizą, dovaną - auksinę taurę, kurią įteikė tuometinis Massachusetts valstijos gubernatorius. Šie abu chorai apdovanoti ir Bostono miesto medaliais. Taurė ir medaliai bus parodyti šiame bankiete, visi, kas dalyvaus, galės juos pamatyti.

Jonas Dirvelis išbuvo 27 metus Worcesterio turtingo Lietuvių Piliečių Klubo pirmininku. Jis yra senas SLA 57 kuopos narys ir Sandaros 16 kuopos narys.

Juozas Krasinskas

Ansonia, Conn.

SLA 66 kuopos nariai ir narės atsiminkit, kad ateinantis svarbus susirinkimas įvyks Gegužės-May 9 d., Šv. Antano parapijos salėje, 1 val. popiet.

Dar norime pranešti, kad dabartinė fin. sekretorė Barbara Ulevičiūtė apsivedė ir planuoja toliau apsigyventi, todėl negalės toliau šių pareigų atlikti. Tad visi ateikite kad būtų iš ko finansų sekretorę išrinkti. Taip pat yra reikalas atsilankyti ir užsimokėti narystės mokesčius, nes yra nutarta neiti į namus kolektuoti pinigų.

Koresp.

Philadelphia, Pa.

SLA 135 KUOPA

Šių metų kovo 25 d. staiga mirė mūsų kuopos narys Vytautas Karalius. Buvęs daug metų mūsų kuopos išdininku, jis dirbo kartu su kuopos nusipelnusių veikėju Zigmą Jankausku, kuris tuo laiku buvo kuopos finansų sekretorius ir organizatorius.

Vytautas Karalius palaidotas su bažnytinėmis apeigomis, kovo 29 d. Dideliame nuliūdime liko jo žmona Irena, du sūnūs, duktė, žentas, marti, ir keturi anūkai.

Mes, Kuopos Valdyba, pirm. V.Botyrius, finansų sekretorius V.Gruzdys ir protokolų sekretorius G.Palaitis, reiškiamo gilią užuojautą likusiai šeimai ir kartu liūdime.

O Tau, brangus Vytautai, linkime ramiai ilsėtis laisvoje Amerikos žemelėje.

G.Palaitis

SLA 135 Kuopos Prot. Sekr.

* POLITINIŲ STUDIJŲ savaitė įvyksta Los Angeles balandžio 24-25 dienomis ir dalyvauja visa eilė žymesnių lietuvių veikėjų.

TĖVYNĖ 3

Detroit, Mich.

LIETUVIŲ ŠAULIŲ SĄJUNGA TREMTYJE

LŠST Amerikos ir Kanados šaulių kultūrinės savaitės rengiamos birželio 13-20 d. Dainavoje paruošiamieji darbai eina pilnu tempu ir abi Detroito šaulių kuopos intensyviai dirba. Norima padaryti, kad ši šaulių savaitė būtų įdomi. Paskaitoms yra pakviesti pasižymėję veikėjai. Jūrininkai ir moterys turės atskirą dieną ir turės savo programas. Šauliams ir svečiams jaunuoliams sporto vadovai rengia šaudymo sporto pamokas. Penktadieni, birželio 18 d. 8 val. vakare, šaulių centro valdyba turės savo posėdį. Birželio 19 d. šeštadienį vakare, bus Joninių laužas.

Vykstantiems į kultūrinę savaitę bus reikalinga atsigabenti, lovoms patalinę, paklodes, pagalves, užvalkalus ir rankšluosčius.

Apsistojimas: bendrabučiuose \$ 1.00 nakčiai, \$ 35.00 4-6 lovų kambarys savaitei. Tinka šeimoms ir grupėms.

Maistas: pusryčiai ir vakarienė po \$ 1.50, pietūs \$ 2.00. Vaikams iki 10 metų, pusė kainos.

Šaulių kultūrinės savaitės viršininku yra pakviestas "Švyturio" kuopos pirmininkas Mykolas Vitkus.

Šauliai ir svečiai, norintieji dalyvauti kultūrinėje savaitėje, registruojasi iki birželio 1 d. šiuo adresu: Mykolas Vitkus, 325 West Grand Bld., Detroit, Mich., 48216. tel. 826-6312, o atvykę į stovyklą dr. Damašio namuose.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

Silvija Leonavičiūtė, Irena Sventickaitė ir Kastytis Karvelis, pasveikinti baigus gimnaziją ir apdovanoti auksiniais šaulio ženklais ir kiekvienam užprenumeruotas 1971 metams "Karys".

SLA 352 kuopos piknikas rengiamas birželio 27 d. Caroway darže, 13830 Telegraph Rd. Diena yra labai patogi, nes Petrai ir Jonai ten galės ir savo vardines švesti. Atvykę galės ne tik gamtoje gražiai laiką praleisti, bet ir daug senai matytų kaimynų susitikti, o ko gero, ir gražių dovanų parsivežti, nes visi atvykę galės tą laimę išbandyti. Į pikniką kviečiami ne tik kuopos nariai, bet ir svečiai.

"Sandaros" 29 kuopa balandžio 4 d. Lietuvių Namuose išsirinko valdybą: pirmininkas Feliksas Motuzas, vicepirmininkas Antanas Sukauskas, protokolų sekretorius Antanas Norus, išdininkas dr. Kazys Karvelis ir organizatorius Augustas Rinkūnas.

A.Grinus

Kalifornija-auksas-žemės drebėjimai

Nors Lietuvos žmonėms Kalifornija buvo net 3,000 mylių toliau negu New Yorkas ir rytinis kontinento kraštas, tačiau visais iš-eivijos laikais tas vakarų kraštas lietuviams nebuvo svetimas. Kaip senai lietuviai didelėje Kalifornijoje gyvena, galima spręsti iš Los Angeles mieste gyvuojančios SLA kuopos, kuriai bene dabar sueina 70 metų amžiaus. Įdomu, kada ta kuopa buvo įsteigta?

Jau pradžioje šio šimtmečio ten buvę lietuviai be abejo pergyveno ir tą didelį žemės drebėjimą, kuris sunaikino San Francisco miestą 1906 metais.

Ar ir lietuviai, girdėdami apie Kalifornijoje atrastą auksą, vyko ten aukso ieškoti?

Dar prieš I karą Kalifornija pasidarė ankstyviesiems lietuviams antra Florida, žinant, kad toje SLA kuopoje nariais yra daugiausia jau pensininkai.

Naujakuriai, atvykę po II karo iš tremties, taip pat Kalifornijoje netrukus susigrupavo. Jie, įvairių profesijų žmonės, kiti visai jauni, buvo net firmų iškelti į Kaliforniją iš rytinių kolonijų.

Dabar, lengvam susisiekimui su rytais esant, Kalifornijos, ypač Los Angeles lietuviai, savo lietuvišką darbuotę išvystę, laisvai bendrauja su mumis rytuose visoje veikloje, lyg būtų Clevelandas, New Yorkas su Chicago, Bostonu, Philadelphia ir tt.

Didžiausias lietuvių susitelkimas yra Los Angeles ir kituose Pacifiko pakrantės kalnynų tarpuose įsispraudusiuose didmiesčiuose su jų priemiesčiais. Nuo Los Angeles į pietus apie 200 mylių yra San Diego, į šiaurę apie 400 mylių - San Francisco.

Nežiūrint pavojingų gamtiškų prajovų - žemės drebėjimų, Kalifornija išplėtė industriją, gamtos turtų naudojimą ir prekybą su Pacifiko salomis ir tolima Azija. Kalifornija gyventojų skaičium pastaraisiais metais pralenkė seną New Yorko valstiją ir miestą. Kalifornijos gyventojų skaičius siekia daugiau kaip 20 milijonų.

Kalbant apie žemės drebėjimus - vienas toks įvykis 1906 metais ir senąjį San Francisco miestą visiškai sunaikino. Kas buvo likę, trijų dienų gaisras pavertė jį pelenus. Toje katastrofoje žuvo apie 1.500 žmonių, o dar daugiau sužeistų.

Lyginant dabartinį vasario pradžioje žemės drebėjimą Los Angeles, San Francisco žemės drebėjimas buvo 100 kartų smarkesnis. Da-

bartinis Los Angeles žemės drebėjimas buvo ne pirminis, nors kiti pasitaikę buvo tik pagąsdinimai. Jeigu šis drebėjimas būtų buvęs ano 1906 metų smarkumo, Los Angeles miesto nuostoliai būtų tragiškai baisūs, nes ir gyventojų daugiau.

Senas San Francisco miestas buvo medis, greitomis išaugęs, veik iš lentgalių. Taip buvo todėl, kad Kalifornijoje 1848 metais buvo surastas auksas.

K.S.Karpus

* BIELORUSIJOS komunistinės partijos sekretoriaus Petro Mašerovo vergiškas paklusnumas Kremlui ir siūlymas visoms komunistinėms partijoms to laikytis, visuotiname Rusijos komunistų partijos suvažiavime Maskvoje, tuojau sulaukė griežtų priešiško pasisakymų. Net septynių užsienio komunistinių partijų atstovai pareiškė, kad kiekvienos šalies komunistai gali pasirinkti savarankų politinį kelią, o jų nusistatymai turi būti gerbiami. Už tai pirmieji kalbėjo Rumunijos prezidentas Ceausescu, Italijos komunistinės partijos vadas Berlinger, jugoslavų Todorovich, o taip pat garsioji ispanų komunistė Ibaruri. Tikrai vienas Čekoslovakijos atstovas Husakas, užėmęs Aleksandro Dubčeko vietą, rado reikalinga padėkoti Maskvai, kad ji atsiuntė savo tankus ir numalšino laisvės siekiančius čekoslovakus.

LATVIJOJ JAU 30 % RUSŲ

"N.Y.Times" dienraštis kovo 21 d. laidoje, iš Maskvos gautoje žinioje nurodė į Latvijos kom. partijos pirmojo sekretoriaus A.E.Voss straipsnį Maskvos "Pravdoje". Jis pyksta dėl Latvijoje pastebimų nacionalistinių, tautinių tendencijų ir puola latvius, pasisakančius prieš rusų ir kitų kėlimasi į Latviją. Tik rusų skaičius Latvijoje jau pasiekęs 30 %. Dar teigiama, kad rusų intelektualai ypatingai linkę keltis į Baltijos valstybes, nors jose vyraujančios aiškios priešrusiškos nuotaikos. (E.)

* NARKOTIKŲ vartotojų areštai pastaruoju metu pašoko net 35 %. Pranešama, jog praėjusiais metais buvo areštuota 4,868 asmenys kaltinami narkotikų vartojimu ar jų pardavinėjimu.

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Birbynė" po sėkmingo koncerto

TĖVYNĖ 4

* JOKŪBO STUKO vadovaujama "Lietuvos Atsiminimų" radio programa mini savo veiklos 30 metų sukaktuves. New Yorko ir New Jersey lietuviai savo mėgiamai programai skiria daug dėmesio. Įvyks visa eilė iškilnių ir parengimų. Elizabeth balandžio 24 d. rengiamas didelis koncertas, kurio programą atliks šie pasižymėję artistai: Prudencija Bičkienė iš Chicagos, Ona Pliuškonienė iš Philadelphia, tenoras Liudas Stukas ir Robertas Jakutis. Po koncerto šokiai ir bufetas. Newark balandžio 25 d. lietuvių parapijos salėje rengiamas bankietas. Programą atliks Žibuoklių sekstetas ir Linksmieji Broliai.

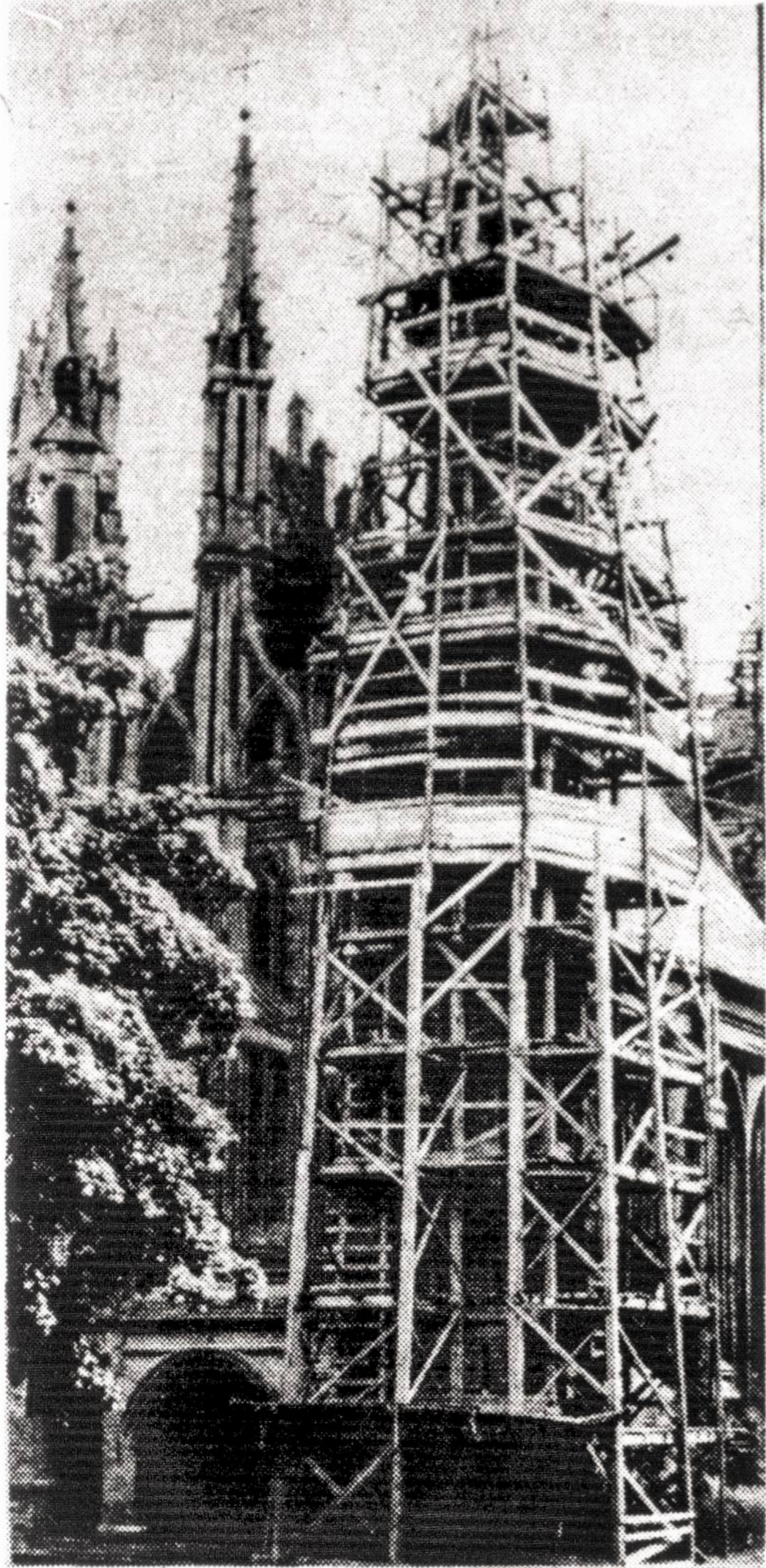
Dainininkė Prudencija Bičkienė dalyvaus didžiuliame koncerte, skirtame Jokūbo Stuko "Lietuvos Atsiminimų" radio programos 30 metų veiklai pažymėti. Šis koncertas įvyks balandžio 24 d. Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, N.J.

LIETUVOS ŠOKĖJŲ PORA, Jūratė ir Česlovas Norvaišos, dalyvavę daugelį kartų tarptautinėse pramoginių šokių varžybose, š.m. vasario mėn. dalyvavo Muenchene, Vak. Vokietijos, įvykusiose Europos taurės pramoginių šokių varžybose. Čia lietuviai, atstovavę Sovietų Sąjungą, užėmė 6-7tą vietą, gi Garmisch Partenkirchene, Alpių taurės varžybose buvo šešti. Miuncheno varžybose dalyvavo 20 porų, atstovavusių 14 valstybių. (E.)

KĘSTUTIS ŠAPKA, šuolio į aukštį meistras Lietuvoje, vasario mėn. dalyvavęs sporto varžybose JAV - Los Angeles, Oakland ir New Yorko miestuose, keliais atvejais, rungtyniaudamas su olimpiniais sportininkais, laimėjo antrą ir trečią vietą. Vėliau Šapka dalyvavo Sovietų Sąjungos lengvosios atletikos žiemos pimenybėse Maskvoje. (E.)

* SOVIETINĖS studentų dienos proga paskelbti duomenys apie aukštąsias mokyklas Lietuvoje. Dabar Lietuvoje yra 12 aukštųjų mokyklų, kuriose mokosi 57,000 studentų. Šiose mokyklose studentai turi progos įgyti net 130 įvairiausių specialybių. Ta pačia proga buvo kalbama ir apie tai, kad rengiamasi įkurti Klaipėdos kultūros institutą. Kaip žinia, buvo paskelbtas kvietimas užsienio lietuviams studijuoti Lietuvos aukštojo mokslo įstaigose. Sakoma, jog gauti kai kurių jaunuolių prašymai.

Kaip atrodo Vilniaus baznycios dabartiniu metu

Kaip ir kai kurios kitos Vilniaus baznycios, lygiai ir garsioji Šv. Onos baznyčia daugelį metų buvo remontuojama ir vis buvo apraizgyta pastoliais, bet lankytojai matydavo ją apleistą ir neprižiurimą.

Atsiduriu Aušros Vartų gatvelėj. Kelios vyresnio amžiaus moterėlės šalimais susikaupę poteriauja. Praeina vyrai, nusiėmę kepures, kiti pakėlę galvas žiūri į uždengtą Marijos paveikslą. Uniformuotieji dažniausia kepurėti prakauksi cementu, nekreipdami dėmesio į šią katalikų šventovę.

Prie Aušros Vartų vyksta lietuvių pamaldos. Daugybė žmonių. Jų eilėse dominuoja jaunimas. Atrodo, kad dauguma atvykę iš visos Lietuvos į dainų šventę. Čia atsirado daugiau smalsumo sumetimais, o ne Dievą garbinti, nes gyvai dairosi į visas puses, pušbalsiai dalinasi įspūdžiais ir t.t. Lipu į viršų laiptais iš arčiau apžiūrėti garsųjį paveikslą ir baznyčią. Sienos apkalnėtos pliušu aptrauktomis lentomis, kuriose prikabinėta daugybė mažų metalinių širdžių, rankų, kojų ir kitokių simbolinių ženkliukų, dėkojant už suteiktą malonę sveikatai atgauti. Toji pati baznyčia, tas pats altorius, stebūklingasis paveikslas, aplinka, tik viskas pasenę, nusinešioję, šaukiasi atnaujinimo... Aukų dėžutės indėlį papildžiau keliais rusiškais piniginiiais popierėliais ir ėjau žemyn. Pro šonines duris atsidūriau Šv. Teresėlės šalia esančioj baznyčioj. Žmonių nedaug. Pasenę veidai. Gieda lenkiškai. Apsidairau. Niūrus vaizdas. Rodos imtum šveitimo mitelių ir nuplautum sienas, figūrėles, visą baznyčios vidų, kur reikia nudažytum, tuoj viskas pasikeistų, pasijustum jaukiai maldos šventovėje... Netrunku. Per didelį kiemą pasikeliu kalnelin ir žygiuju tiesiai į Šv.

IŠTRAUKOS IŠ A. BARČIAUS KELIONĖS ĮSPŪDŽIŲ, PASKELBTŲ "SĖJOS" 1970 METŲ 4 NUMERYJE.

Dvasios stačiatikių cerkvę. Vaizdas atsirado akyse. Šventikas giedojo skambiu tenoru, gražiai antrino puikus vyrų choras, neatsiliko šventintojai... Įeinu cerkvėn. Vaizdas visai kitoks. Prie altoriaus žiba daugybė ikonų. Rėmai blizgėte blizga, paveikslai gyvi. Cerkvės vidus dvelkia švara ir šviežumu. Šventykla nuolat ir gerai prižiūrima. Vyko pamaldos. Giedojo gražiu tenoru stačiatikių kunigas. Jam talkino moterų balsų choras, persveriamas kartais kelių tipingų stiprių rusų vyrų bosais. Maldininkai, vieni klūpodami, kiti stati, lankstėsi, nuolat ir žegnojosi. Dauguma vidutinio amžiaus moterys, bet nestigo ir vyrų. Šie stačiatikių maldos namai gyvi, ištaigingi.

Patraukiau prie Šv. Jono baznyčios. Uždaryta. Apeinu aplinkui. Varpinė aptverta pastoliais. Prieš šešerius metus grįžę iš Vilniaus turistai pasakojo apie Šv. Jono baznyčios remontą. Dabar vėl pastoliai riogso.

Ar per tiek laiko baznyčios remontas nebaigtas? Vėliau sužinojau, kad Šv. Jono baznyčioj prekės kraunamos... Einu į Šv. Mikalojaus baznyčią. Čia senais laikais būdavo lietuviškos pamaldos. Viduje nedaug žmonių, iki pamaldų pradžios 15 minučių. Matau baltom suknelėm arba tamsiom eilutėm kelioliką vaikų. Tai einantieji prie pirmosios komunijos. Ši baznytelė niekad nebuvo ištaiginga. Tokia ji ir dabar. Tik laiko tekmė paliko savo pėdsakus. Altorius ir visas baznytinis inventoriųs be giedrios spalvos, žerėjimo, ką mačiau neseniai lankytoj cerkvėj. Čia viskas vargo stovyje, viskas pilka, be gyvybės... Bokštai ir dalis baznyčios aptverti pastoliais, kaip ir Šv. Jono baznyčia. Kiemas užverstas lentgaliais ir kitokiomis statybos senienomis. Žygiuju Basanavičiaus gatve į kalną. Čia yra kita cerkvė. Iš anksto galvoju, kad ji bus puošni ir gerai atrodys... Įeinu vidun. Ne pamaldų laikas, bet panašiai Šv. Dvasios cerkvei, viskas tvarkinga, švaru, įspūdinga. Ikonos ir kitas inventoriųs prižiūrėti, sienos, lubos, grindys nesišaukia šluotos ar dažų. Nieko panašaus, ką mačiau katalikų baznyčiose kurias tik aplinkiau. Išėjęs dairausi iš oro. Aptvarkyta ir prižiūrėta. Cerkvės kupolai žvilga nudažyti sidabriniais dažais.

Basanavičiaus gatve pro Šv. Jono baznyčią pasileidžiu į Šv. Onos baznyčią. Juk tai gotikos stiliaus garsenybė, kurios detalėmis pripildyti reprezentaciniai architektūriniai ir kultūriniai leidiniai įvairiomis kalbomis. Jau iš tolo pastebiu apkalta pastoliais varpinę. Ar čia taip pat ilgų metų remontas? Pasigraibau apie duris. Atdaros. Skubiai žengiu vidun. Nei vienos dūšios. Prie durų ryškių raidžių užrašas: fotografuoti be specialaus leidimo draudžiama! Kitas gi, skelbimas sako, kad vyksta remontas ir prašoma aukų.

Išvargęs ir prislėgtas patraukiu viešbučio kryptimi. Galvoje bręsta išvada: beveik visos lankytos katalikų baznyčios atrodo žymiai

TĖVYNĖ 5

O štai rusų cerkvė Vilniaus Basanavičiaus patvėje tvyska savo išpuoštais bokštais ir daro įspūdį savo vidaus darniu susitvarkymu.

blogiau už cerkves. Dauguma ištaisais metais remontuojamos, aptvertos pastoliais, kiemuose lyg tyčia, gausu nesunaudotos ir niekam nereikalingos medžiagos.

KUO NEPATENKINTI KOMUNISTAI LIETUVOJE

Sniečkus, Lietuvos kompartijos sekretorius skundėsi, jog atskiri apolitiški, miesčioniškai mastantys žmonės ar nesamoningai ar samoningai bando skleisti nacionalistines arba šovinistines pažiūras. Dėl to Sniečkus, kaip ir maskviniai komunistai, skatino pagrindinį dėmesį skirti vadinamam internacionaliniam gyventojų auklėjimui. Pasak Sniečkaus, teksią daug padaryti, gerinant internacionalinį moksleivių ir studentų auklėjimą.

Vėl nepatinka iš Vakarų, radio ar kitais keliais skleidžiamas žodis, nes Sniečkus mano, kad čia kalti esą "įvairaus plauko kapitalo tamai, dedą visas pastangas... sukurstyti nacionalinę tarybinių žmonių nesantaiką..."

Pagaliau Sniečkus teigė, jog "visus giliai jaudina grobstymų, spekuliacijų, chuliganizmo, girtuokliavimo faktai".

Partijos šulas nepatenkintas dar vienu reiškiniu šių dienų Lietuvoje: "privatiasavininkiškomis tendencijomis sodininkystėje". Tai pasitaiko miestuose. Tačiau argi galima žmonėms, su privačiais sklypeliais drausti išauginti sau daržovių ir pan., kai kitoje savo kalbos vietoje tas pats Sniečkus pažymėjo, kad problema, kaip aprūpinti miestą daržovėmis, iki šiol neišspręsta. (E.)

* ERNESTO GALVANAUSKO, buv. Lietuvos ministerio pirmininko našlė, spaudos pranešimu esanti sunkioje materialinėje būklėje. Ji gyvena Aix-Les Baines, Prancūzijoje.

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

Kraujagyslių sukietėjimas

Vyresnio amžiaus žmonėms kraujagyslių sukietėjimas sudaro didelių nemalonumų. Amerikiečiai kraujagyslių sukietėjimą vadina arteriosclerosis. Kartais nuo kraujagyslių sukietėjimo kenčia ir jaunesnieji, bet paprasčiau ši nelaimė užgula vyresnio amžiaus žmones.

Kraujagyslėmis eina kraujas. Širdis varo kraują į visus mūsų organizmo užkampius. Kol gyslos švarios, tai kraujas labai lengvai jomis srovena ir kraujas gyslomis eina tolyn. Bet kai gyslos pradeda kietėti, tai širdis ir gerokai pasipaudus nepajėgia kraują nustumti į plonesnes gysleles.

Kraujagyslės pradeda kietėti kai gyslų vidinė sienelė aplimpa mažais lukšteliais, į kraują patekus tam tikram riebalų kiekiui, kurie vėliau pavirsta į mažyčius lukstelius, kurie prilimpa prie gyslų sienelių. Jeigu prilimpa keli lukšteliai, tai dar nėra pavojaus, bet kai prilimpa jų daug, o vėliau prie tų lukštelių prilimpa kiti lukšteliai, tai jau kraujagyslės vidus susiaurėja. O vėliau tie lukšteliai sukietėja. Skylutė darosi mažesnė, kraujui sunkiau tekėti. Susiaurėjus kraujagyslei, širdis nepajėgia kraują varyti į tolimesnes organizmo dalis. Kartais ji nepajėgia visur kraują pateikti. Sa-

koma, kad rankų pirštai, arba koja nutirpo. Tada esti sunku kūno dalis naudoti, kol jų neišjudini.

Bloga kraujo apytaka sukelia žmogui ir kitų nemalonumų. O jeigu kraujagyslė nepatiekia kraują į galvą, tai gali baigtis sąmoningas žmogaus gyvenimas. Jis dar tebėra gyvas, bet jis savo veiksmų nesuvaldo. Pradeda užmiršti vardus, žmones ir savo įsipareigojimus.

Vaistų kraujagyslėms išvalyti dar neturime. Jos kartais pačios išsivalo. Tai reiškia, kad tam tikras maistas ar to maisto kombinacijos išvalo kraujagysles. Bet koks tas maistas, dar tiksliai nenustatyta. Atliekami tyrinėjimai tikslių žinių nedavė.

Mano patarimas būtų toks: reikia vartoti įvairų maistą. Negerai visą laiką valgyti vienodą maistą. Kartas nuo karto reikia jį pakeisti. Nereikia valgyti tokio maisto, kuris sunkiai virškinamas, kurio pavalgęs blogai jautiesi. Bet reikalingas įvairumas. Jeigu vienoki riebalai sukelia kraujuje prie kraujagyslių limpančius lukstelius, tai yra kitoks maistas, kuris tuos lukstelius tirpina ir išneša laukan.

Dr. Petras Z. Zalatoris

Amerikos šuneliai

Amerikoje, pagal žinovų apskaičiavimus, yra net dvidešimt šeši milijonai šunų. Amerikoniškoji šeima net sunkesniais laikais, kai jaučiami tam tikri trūkumai, neatsisako nuo savo numylėtinių šunelių. Gyvulių pamėgimas šioje šalyje yra nepaprastas. Be 26 milijonų šunų, yra dar apie dešimt milijonų kačių, o taip pat nemaža kitokių gyvulių.

Namuose laikomų gyvulių išlaikymas kasmet darosi vis brangesnis. Pavyzdžiui, 1965 metais šunų ir kačių maistui išleista visame krašte 600 milijonų dolerių, bet 1970 metais tasai maistas kaštavo jau 116 milijonų. Juk Amerikoje yra didokas skaičius firmų, kurios užimtos specialiai šunims ir katėms maisto gaminiu. O jų pagaminti produktai vis brangiau ir brangiau kaštuoja. Televizija ir radio skiria nemažą laiką šių gaminių pagarsinimui. Gyvulių laikytojai yra priversti užmokėti ir šiuos komercinius paskelbimus.

Šunų išlaikymas ir kitais požiūriais darosi vis brangesnis. Pavyzdžiui, yra įstaiogos, kurios šunis treniruoja tinkamai elgtis namuose. Ir už treniruotės kursą tenka mokėti iki šimto dolerių.

Šunų ir kačių viešbučiai, kur galima tuos gyvulius palikti tam tikrą laiką, kartu su jų priežiūra ir maitinimu kaštuoja ne-

paprastai brangiai. Veterinariai, kurie gydo ir prižiūri šunelius, savo atlyginimą pastaruoju metu irgi pakėlė. O pasitaiko ir taip, kad veterinaris didiesčio šuneliui nurodo, kad jam reikalingas kaimiškas oras. Tada jo išlaikymas kaštuoja penkis dolerius į parą.

Kaip visi gerai žino, šuns tokia būklė, kad jis turi bent porą kartų į dieną "pasivaikščioti". Kartais patys savininkai ar negali, ar neturi laiko. Tad reikia samdyti šuniui palydovus ir už tai reikia mokėti iki 20 dolerių į savaitę. O dar neužmirštama, kad kai kuriuos šunis reikia pakirpti. Dabar jau šuns pakirpimas kaštuoja daugiau dešimties dolerių. Ir dar negana. Žiemos metu reikia šunelį aprengti. Ir vėl mokėk nuo 5 iki 10 dolerių. Ir už tai geras širdis amerikietis moka nesiraukydamas. O pagaliau, kai mylimas šunelis baigia savo dienas, reikia jį palaidoti specialiose šunų kapinėse. Būna ištaigingos, puošnios laidojėms ir šuns kapelis vertas nemažų pinigų. Bet vidutinis amerikietis, būdamas smarkiai įtūžęs dėl gyvenimo pabrangimo, niekada nesiskundžia, kad šuns meilė jam per brangiai kaštuoja.

OKUP. LIETUVOJE gyventojai domisi neseniai išleista Česlovo Kudabos knyga "Kur Nemunas teka". Autorius pasakoja, mokslininko žvilgsniu, apie Nemuno kilmę, pateikia istorijos faktų, vietos gyventojų atsiminimų, pamini Lietuvai svarbių žmonių ryšius su miestais ir kaimais ties Nemunu. (E.)

Stalo teniso komanda, nuvykusi į Pekiną ir ten labai palankiai sutikta. Tuo būdu, atsitiktinis jaunuolių būrelis Amerikos ir Kinijos santykiuose suvaidino jau ne sportinį, bet politinį vaidmenį.

* PING-PONG, Amerikos stalo teniso komanda, per susitikimą Japonijoje stalo teniso varžybose, buvo komunistinės Kinijos atstovų pakviesta ir šį kvietimą priėmė žaisti Pekine su vietos stalo teniso žaidėjais. Tai bus pirmasis, po 1949 metų, kai komunistai Kinijoje paėmė valdžią toje šalyje vizitas amerikoniškos organizacijos. Stalo teniso komandos vadovas Graham Steenhoven pareiškė, jog penkiolika žaidėjų tuojau išvyksta į komunistinę Kiniją ir ten viešės penkias ar šešias dienas. Tuo būdu nedidelis Amerikos sportininkų vienetas padarė pradžią santykių atnaujinime tarp abiejų šalių.

LEDO KIRMĖLĖS

Kanados mokslininkas M. Tainenas rado Mesenchytaeus solifugus Vancouverio salos Klifo ledyno lede. Nors šių kirmėlių anksčiau buvo rasta Aliaskoje ir Washingtono valstijoje, taip pat Britų Kolumbijoje, tik nedaugeliui zoologų pavyko stebėti jas gamtinėmis sąlygomis.

Ledas, kuriame gyvena šios juodos, 2 cm ilgio kirmėlės, toks kietas, kad jį galima suskaldyti tikta ledkirčiu. Dieną kirmėlės susirenka į krūveles ir matyti, kaip 15-30 cm gylyje jos gana lengvai juda kristaliniame lede. M. Tainenas mano, kad jos juda išilgai kristalų sienelių. Sutemus kirmėlės pakyla į paviršių ir išlenda iš drenazo urvelių, bet, kai pateka saulė, vėl išnyksta. Jos minta greičiausiai dumbliais Chlamydomonas nivalis, kurių susikaupia urveliuose kartu su vėjų atpūstomis dulkėmis. Dumbliams augti, matyt, padeda dulkių mineralinės dalys. Į urvelius vėjas gali pripūsti ir organinių liekanų, pavyzdžiui, augalų žiedadulkių, kuriomis taip pat galėtų misti ledo kirmėlės.

Klifo ledyno rajone, kaip ir kitose ledo kirmėlių gyvenamose vietose, vasarą temperatūra būna ne žemesnė kaip 0C. Žiemą sniegas padengia ledyno paviršių 6-8 m storiu. Gylyje, kur gyvena kirmėlės, nusistovi temperatūra, artima vandens šalimo temperatūrai. Tirpstant ledui, kirmėlės darosi itin aktyvios.

TĖVYNĖ 6

Three escape attempts by Lithuanians

(UN Body Appraised of Violation of Human Rights)

The Supreme Committee for Liberation of Lithuania sent on February 17 the following letter to Prince Sadruddin Aga Khan, United Nations High Commissioner for Refugees:

"On the occasion of the meeting of the UN Commission on Human Rights on February 22 through March 26, 1971, in Geneva, Switzerland, we wish to draw your attention again to the continued violation of the basic human rights in Soviet-occupied Lithuania by the authorities of the occupying power.

The events of the past several months in Lithuania lend a special urgency to our appeal for your consideration. We have in mind the alarming increase of violations of human rights to free travel abroad and to religious education of children.

Three escape attempts by Lithuanians since October 1970 have attracted worldwide interest. On October 15, 1970, Pranas and Algirdas Brazinskas diverted a Soviet airliner to Turkey and were subsequently declared political refugees by Turkish courts. On January 9, 1971, Vytautas Simokaitis and his wife Grazina were apprehended in an attempt to divert a Soviet airliner to Sweden. Mr. Simokaitis was first sentenced to death, his sentence being later commuted to 15 years in a forced labor camp, while his pregnant wife was sentenced to three years in prison. And, finally, on November 23, 1970, Simas Kudirka, radio operator on the Soviet fishing trawler Sovietskaya Litva, sought political asylum aboard the U.S. Coast Guard cutter Vigilant in U.S. territorial waters. He was extradited to the Soviets in a violation of the Geneva Convention of Refugees, severely beaten by the Soviet crew, and removed to an unknown fate.

All three escape attempts were acts of desperation, resulting from the political, cultural and economic oppression of Lithuania by the USSR. In forbidding Lithuanians to travel abroad and in forcibly seizing and imprisoning them, the Government of the USSR has flagrantly violated Article 13, part 2, of the Universal Declaration on Human Rights which reads: "Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country".

Equally disturbing is the growing number of Soviet court verdicts against Lithuanian

priests who give religious education to children. One of the recent victims has been Rev. Antanas Šeškevičius, 56, who on July 27, 1970, was charged with teaching catechism to the children of the parish of Dubingiai and sentenced to a year in prison. In his defense statement, Rev. Šeškevičius cited Article 18 of the Universal Declaration: "Everyone has the right to freedom of thought, conscience and religion, this right includes freedom to manifest his religion or belief in teaching, practice, worship and observance."

The above statement represents an eloquent proof of the importance the Lithuanian people attach to the principles of the Universal Declaration of Human Rights. It is now incumbent on your organization not to disappoint their trust and to turn the spotlight on the wholesale violation of human rights in Soviet-occupied Lithuania".

PARTY EXPRESSES CONCERN ABOUT NATIONALISM AND YOUTH

Western propaganda "directed against the Soviet youth" was the subject of a "scientific theoretical" conference, convoked at the end of December in Vilnius by the Central Committee of the Lithuanian Komsomol. Participants were teachers, lecturers in the Academy of Sciences, etc.

The proceedings of the conference were given a generous coverage in the Komsomol organ "Komjaunimo Tiesa". The speakers agreed that "bourgeois ideologists are centering their offensive at the young generation". V. Morkūnas, First Secretary of the Komsomol, asserted that "Western ideologists" are striving "to conquer the minds and the soul of our youth".

ANIMAL FATS CAUSING HEART ATTACKS?

SHOULD WE ELIMINATE THESE FROM THE DIET?

There is still a controversy within the scientific community regarding the causes of heart disease. Most scientists agree that there are many risk factors associated with heart disease - such things as heredity, age, cigarette smoking, stress, lack of exercise, elevated levels of blood cholesterol, high blood pressure and others. The safest advice seems to be moderation. If a person is moderate in his eating habits, and eats a balanced diet including a wide variety of foods from the four food groups, he is less likely to be in trouble not only from heart disease, but also from many other diseases.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Balandžio 10, 1971

JUOZAS GLAVESKAS, 126 Pav. kp., New York, N.Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 7, 1924 m., mirė kovo 3, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Mary Glaveskas.

VINCENT I. RADVILLE, 194 kp., Roxbury, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 1, 1937 m., mirė sausio 25, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Selma F. Radville.

FRANCES WISTEJUNAS, 371 kp., Cambridge, Mass. Prie SLA prisirašė gruodžio 31, 1941 m., mirė sausio 3, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės vyrui, Walter Wistejunas.

Viso \$ 1,050.00

Nuo pradžios šių metų bendrai
viso \$ 32,128.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

Kovo 20, 1971

51. Bronius Saulėnas, 236 kp., Toronto, Ont. Canada, sirgo 2 sav. 1 d. \$ 78.00

52. Marė Skrodienė, 41 kp., Lawrence, Mass., sirgo 10 sav. 1 d. \$ 48:50

53. Jurgis Strasdąs, 43 kp., S. Boston, Mass. sirgo 12 sav. \$ 108.00

54. Silvestras Zavackas, 43 kp., S. Boston, Mass., sirgo 12 sav. \$ 54.00

55. Joseph Miliunas, 75 kp., Los Angeles, Cal., sirgo 2 sav. \$ 24.00

56. Pranė Pajaujienė, 158 kp., Springfield, Ill., sirgo 8 sav. \$ 37.00

57. Justina Mačienė, 260kp., Chicago, Ill. sirgo 12 sav. \$ 108.00

Viso \$ 457.50

Nuo pradžios šių metų bendrai
viso \$ 3,710.86

Kovo 27, 1971

58. Juozas Zilinskas, 1 kp., Edwardsville, Pa., sirgo 7 sav., 4 d. \$ 84.00

59. Juozas Petraitis, 7 kp., Pittston, Pa., sirgo 7 sav. 3 d. \$ 40.50

60. Frank Sabon, 40 kp., Pittsburgh, Pa., sirgo 7 sav. 3 d. \$ 82.00

61. Antanas Žilinskas, 186 kp., Alliance, Ohio, sirgo 6 sav. 1 d. \$ 76.00

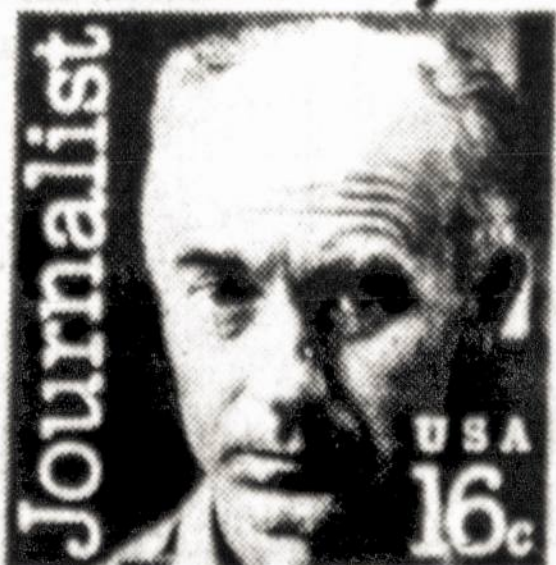
62. Anelė Ceseikienė, 211 kp., Mahanoy City, Pa., sirgo 5 sav. 1 d. \$ 48.00

63. Ignas Jurkšas, 238 kp., Chicago, Ill., sirgo 4 sav. 5 d. \$ 42.50

Viso \$ 373.00

Nuo pradžios šių metų bendrai
viso \$ 4,083.86

Ernie Pyle

Tėvynė 7

* **YOUNG AMERICANS FOR FREEDOM** organizacija smarkiai plečiasi ir jau turi daugiau 70.000 narių. Daugelis lietuvių kolonijų steigia šios organizacijos lietuviškus skyrius.

* **WILLIAM KAREIVA** iš Chicagos sulaukė 75 metų amžiaus. Jis visą savo gyvenimą uoliai dalyvavo lietuvių visuomenės veikloje, kaip anksčiau gyvendamas Philadelphijoje, taip pat ir persikėlęs į Chicago.

* **PROF. P.PADALIS**, žymus lietuvių veikėjas, mirė balandžio 5 d. Detroite. Palaidotas balandžio 8 d.

* **VYTAUTAS MARIJOŠIUS** balandžio 18 Brooklyne, Pranciškonų namuose skaitys paskaitą apie lietuvių operos 50 metų sukaktuves.

* **DONATAS BANAITIS** baigė Long Island universitetą pažymiu "cum Laude". Studijuodamas jis turėjo mokslą pertraukti, nes tam tikrą laiką buvo karo lauke Vietname ir dalyvavo Green Berets daliniuose.

* **VLADO JAKUBĖNO** sukurta Prisikėlimo kantata buvo atlikta balandžio 4 d. Chicagoje, Tėviškės parapijos bažnyčioje.

* **BOSTONE** kultūriniam subatvakaryje kalbėjo dr. B.Mačiūka apie Lietuvoje pasireiškusias sociales problemas. Tarp kitko, jis pažymėjo, kad dėl sunkių gyvenimo sąlygų, daugumas pasidarė šiurkštūs, savanaudiški ir nepalankūs aplinkiniams.

* **SPORTINĖS VARŽYBOS** įvyks Franklin K.Lane mokyklos salėje, Brooklyne. Vien iš Bostono atvyksta net du autobusai sportininkų.

* **SELIGENSTADTE** gyvenusieji, buvusieji tremtiniai, prisimindami stovyklas, planuoja to miesto lietuvių bendrą suvažiavimą. Tuo rūpinasi P.Motiejūnas, 1963 Grantham Rd., Cleveland, Ohio, 44112.

Pianistė Aldona Kepalaitė New Yorke, Town Hall (113-123 West 43-rd Street, tarp Broadway ir Sixth Ave.) Gegužės-May 1 dieną, šeštadienį, 5:30 val. vakare, rengia piano rečitalį. Kiekviena metais šios patrauklios pianistės koncertai sutraukia didelį skaičių muzikos mėgėjų. Neabejotinai ir šiemet, lietuvių visuomenė palaikys Aldonos Kepalaitės koncertą, ypač, kad jos koncertai, deja, retai pasitaiko.

Akron, Ohio

198-354 SLA Lodges will have a meeting Sunday, May 6, at 2:00 PM. Immediately following there will be a social hour with an interesting display of Lithuanian articles - jewelry, linens, books, etc.

Don't forget this date!

Dues will be accepted at this meeting.

Nellie K.Lawrence

* **"LAISVĖS VARPO"** radio programos Bostone koncertas įvyksta balandžio 18 d. Programoje dainininkė Gina Butkutė-Čapkauskienė ir Monteralio vyrų oktetas.

* **AIDO CHORAS** Hamiltone savo vardą gavo pačių choro dalyvių mergaičių pageidavimu. Šiam chorui vadovauja dainininkas V.Verikaitis.

* **MAIRONIO** lituanistinė mokykla New Yorke, vasario 20 dieną turėjo Vasario 16-os dienos iškilmes. Mokyklos vedėja Elvyra Ošlapienė po įvadinio žodžio, ant garbės stalo, vietoje gėlių pakvietė padėti iškilmingą pažadą, kad visi šios mokyklos mokiniai savo tarpe kalbės tik lietuviškai. Visi vaikučiai vieningai pakėlė rankutes, atlikdami kilnų pažadą. Meninei programai vadovavo mokytojos A.Kregždytė, B.Radzivanienė, A.Vaituzienė ir kt.

* **"MŪSŲ PASTOGĖS"** Australijos lietuvių laikraščio redakciją dabar sudaro: A.Juragis, J. ir E.Jonaičiai, A.Laukaitis, dr. A.Mauragis, M. ir J.Slavėnai.

* **E.TAMOŠAITIENĖ** jau dešimtį metų dirba Vasario Šešioliktosios gimnazijoje. Ji yra mergaičių bendrabučio prižiūrėtoja, kūno kultūros mokytoja, tautinių šokių vadovė ir kultūrinių parengimų organizatorė.

* **KAP. CHARLES GUSTAITIS**, Vietname dirbdamas pagalbiniam dalinyje, pasižymėjo teikdamas pagalbą fronto kariams ir gavo medalį.

DEGINAMOS SENOS KNYGOS

Lietuvoje teveikia vos du senųjų knygų knygynai-antikvariatai - po vieną Vilniuje ir Kaune. Nors vilniškis įsteigtas 1945 metais, tačiau lituanistikos skyrius jame veikia vos 10 metų. Kauno antikvariatas - labai ankštas, su maža šviesos ir tik pastaruju metu numatyta jį praplėsti. Juo labiau, kai jau gaunami užsakymai iš užsienio knygynų.

"Literatūros ir Meno" savaitraštis 8 nr. skatina antikvariatus steigti Klaipėdoje ir kituose miestuose. Esą, žmonės nevertina senų knygų, nežino jų kainų ir pan. Kaune buvęs atsitikimas: vienų namų katilinėje senos knygos buvo deginamos, gi senyva moteriškė kirviu kapojo seną, vertingą knygą. Ji griebėsi kirvio, nes knygos suplėšyti neįstengė, o į katilą ji netilpo... (E.)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusei metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gaunite, jei pasirašote čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-ius metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsisakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

Įsteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartą į savaitę Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusei metų—\$7.00
Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Tel. 296-2244

SHALINS
(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.
prie Forest P'way stoties
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai aptarnauja
laidotuviams
Koplyčios
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS

Tėvynė 8;